

12 NOTA O ŽIVOTU
I KREATIVNOSTI

ARETÉ
IZDAVAČKA KUĆA

Naslov originala

Quincy Jones

12 NOTES: On Life and Creativity

Edicija

Preobražaj

Za izdavača

Nina Gugleta

Glavna i odgovorna urednica

Nina Gugleta

Izvršna urednica

Ana Jovanović

Prevod

Irina Vujičić

Lektura

Jelena Janković

Korektura

Aleksandra Dunderski

Dizajn korica

Anja Banješević

Štamparija

Artprint Media, Novi Sad

Tiraž

1000 primeraka

Izdavač

Areté, Beograd, 2022

Jacket © 2022 Abrams

Copyright za srpsko izdanje © Arete

12 NOTA O ŽIVOTU I KREATIVNOSTI

Kvinsi Džouns

prevod sa engleskog
Irina Vujičić

www.arette.rs

Za mojih sedam klinaca, koje volim najviše na svetu –
Džoli, Rejčel, Tinu, Kvinsija III, Kidadu, Rašidu i Keniju.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
UVOD	12
NOTA A: RECIKLIRAJTE SVOJU PATNJU U SVRHU	15
NOTA A#: MOŽETE BITI SVE ŠTO VIDITE	25
NOTA B: OTISNITE SE DA BISTE SAZNALI	37
NOTA C: POSTAVITE SEBI PUTOKAZE	49
NOTA C#: UVEK BUDITE SPREMNI ZA VELIKU PRILIKU	63
NOTA D: IZOŠTRITE LEVU HEMISFERU MOZGA	73
NOTA D#: IZBEGAVAJTE PARALIZU ANALIZE	87
NOTA E: MOĆ TUĐEG POTCENJIVANJA	101
NOTA F: URADITE NEŠTO ŠTO NIKO NIJE URADIO	113
NOTA F#: UVIDITE VAŽNOST MEĐULJUDSKIH ODNOSA	125
NOTA G: DELITE S DRUGIMA ONO ŠTO ZNATE	137
NOTA G#: PREPOZNAJTE VREDNOST ŽIVOTA	151

PREDGOVOR

Za početak, reći ću samo da *ne postoje* reči koje bi precizno opisale čoveka kakav je Kvinsi Džouns – koji nije samo promenio kurs mog života, već i kurs istorije. Neću vam sad pričati o njegovim nagradama, priznanjima i postignućima, jer bismo 1) ceo dan morali da posvetimo tome; 2) već znamo da je on *taj* lik. Ne moramo da ga opisujemo. Ispričaću vam koliko je njegov rad nezabeležen kamerom zapravo uticajan.

Dozvolite mi da objasnim. Naravno da sam veliki Kvinsi-jev obožavalac još od malih nogu, a muzika koju je snimio s Majklom Džeksonom inspirisala me je da se još više posvetim toj umetnosti. Kvinsi mi je bio idol u svakom mogućem smislu te reči, i trudio sam se da upijem sve moguće smernice za majstorstvo koje je ostavljao za sobom. Osećao sam se kao da ga poznajem, jer sam bukvalno znao sve o njemu i njegovom radu, ali tad se još nismo bili sreli oči u oči.

Viktor Drej me je iznenadio 2015. tako što je na moj nastup u noćnom klubu *Drej* u Los Anđelesu doveo Kvinsija. Skoro sam se pogubio kad sam čuo da moj idol sedi u uglu stejdža i da će gledati moj nastup. Čim sam završio poslednju pesmu, jedva sam čekao da dotrčim do njega. Toliko sam se usredsredio na upoznavanje s njim (zbog čega sam i počeo da se bavim muzikom) da gotovo nisam ni primećivao obožavaoce ispred sebe koji su vrištali moje ime i pokušavali da mi privuku pažnju.

Čim sam mu prišao, Kvinsi je rekao: „Idi kod svoje publike. Slikaj se sa obožavaocima, podeli im autograme. Ja ću biti tu i posle. Oni su važniji od mene.”

Ispostavilo se da je taj savet značajniji od svih lekcija koje sam naučio gledajući njegove intervjuje ili satima slušajući njegove produkcije. U tom trenutku, naučio me je nečemu što nikada neću zaboraviti. Ništa nije vrednije od ljudi oko mene, i *uvek* je bolje davati nego primati.

Poslušao sam ga, i pošto sam završio druženje sa fanovima, Kvinsi (legenda nad legendama) je i dalje bio tu. Čekao je. Nisam mogao da verujem koliko je skroman. U njegovom poslu, normalno je da ljudi sebe smatraju najvažnijim osobama na svetu kad snime jedan hit album ili okuse slavu. Najbolji primer integriteta bio je prizor čoveka koji je postigao više nego iko drugi, bez ijedne trunke sebičnosti.

U septembru 2021, na dodeli nagrada *Music in Action*, koju je organizovala *Coalition Black Music Action*, dobio sam inau- guralnu nagradu „Kvinsi Džouns” za humanitarni rad. Malo je reći da mi je to bila velika čast, ali kad me reći iznevere, puštam svoju muziku da govori umesto mene, pa ćete jednog dana možda čuti nešto o tome.

Ubrzo su usledile poslovne ponude sa svih strana, ali kao što me je Kvinsi naučio svojim rečima i delima, čovek ne treba da očekuje pohvale zbog toga što nešto daje. To treba da radi bez obzira na priznanja.

Mali trenuci, skriveni od očiju javnosti, najviše nam znače i ako možemo reći da ova knjiga govori o nečemu – ona govori upravo o toj dinamici. Mnogo mi znače zato što sam vrlo povučen, iako sam javna ličnost. Još sam onaj klinac etiopskog porekla iz Toronta koji je odrastao bez oca. A Kvinsi je i dalje onaj dečak iz Čikaga koji je rastao bez majke. Možda svako od nas ima različite lične razloge za stvaranje, ali znam da nikad nećemo zaboraviti odakle smo potekli i zašto je davanje uvek neuporedivo važnije od primanja.

Kao što Kvinsi divno kaže u poslednjem poglavlju ove knjige: „Nadam se i molim da će naši individualni, kreativni

glasovi poslužiti da se podeli tračak povezanosti sa onima kojima je najpotrebniji." A ja mogu samo da se nadam da moja umetnost to čini i da će nastaviti u tom smeru.

Svi grešimo – tu ubrajam i sebe – ali zato i volim Kvinsija. Ne plaši se da se suoči sa svojim greškama, niti da ih iskoristi kao sredstvo da postane bolja osoba. Ova knjiga nije izuzetak. Upravo suprotno – postaće pravilo.

Dana 14. juna 2015. na Tviteru sam objavio: „Sinoć je Kvinsi Džouns došao na moj nastup da me čuje i još ne mogu da se opasuljim.”

Dana 23. septembra 2021. primio sam nagradu „Kvinsi Džouns” za humanitarni rad – najbolju nagradu koju sam u životu dobio.

A danas pišem predgovor za *12 nota o životu i kreativnosti*. To je čast, koju nikad neću uzimati zdravo za gotovo. Kvinsi, hvala ti. Hvala ti za sve čemu si me naučio javno i za sve čemu si me naučio svojim rečima i delima.

Svim čitaocima ove knjige: čak i ako ste već pročitali Kvinsijevu autobiografiju, ako ste saznali sve što je moglo da se sazna o njemu, nadam se da ćete odvojiti vreme da poslušate savete koje deli s vama na stranama ove knjige. Kunem vam se, ovde ćete naći ono najvažnije.

Ejbel *The Weeknd* Tesfaje

UVOD

Često me pitaju koja je moja formula za uspeh ili kuda je vodio moj put do umetnika s najviše nominacija za *Gremi* svih vremena (u trenutku dok pišem ovu knjigu), ali istini za volju – nema formule, ni mape, a svako ko vam kaže drugačije – laže. Ipak, sviđa mi se da mislim kako je ova knjiga nešto najbliže deljenju moje lične „formule”. Ne pišem da bih vam rekao kako da živite, niti od čega da živite, već da bih s vama podelio lekcije koje sam naučio, savete koje sam dobio i zaključke do kojih sam došao u vezi sa životom i kreativnošću, koji su mi omogućili da živim punim plućima, sa svim usponima i padovima. Da pronađem smisao života.

12

Nadam se da svaki čitalac, bez obzira na godine, može osetiti vezu s pričama koje ću podeliti. Kad sam 2001. objavio svoju autobiografiju, razmišljao sam potpuno drugačije nego sad. Bio je to projekat različit od ovog u svakom pogledu. Kroz tu knjigu hteo sam da ispričam poglavlja svog života.

12 nota o životu i kreativnosti je knjiga koja treba da vam uzdigne i transformiše um zahvaljujući savetima i tehnikama koje sam savladao otkako sam na ovoj planeti. Sada mogu lepo da se osvrnem, pošto sam prevalio veliki deo životnog puta, i da sve jasno sagledam – stranputice i preobražaj. Kad sam prestao da pijem alkohol 2015, sećanja su me preplavila i donela mi nove uvide, koje sada mogu da destilujem u ključne savete. Želim da ih podelim sa svima koji traže način da sruše zidove koje im sputavaju kreativnost.

Ovu knjigu pišem za mladog umetnika ili umetnicu koji se mogu zateći u situacijama u kojima sam i sâm nekad bio dok

pokušavaju da prokrče svoj jedinstveni put kroz muzičku industriju. Takođe, ovu knjigu pišem i za one koji su čitav život proživeli pod maskom karijere ili životnog stila koje nisu želeli. Na našu kolektivnu štetu, pravila društva uverila su mnoge da je kreativnost rezervisana samo za slavne. To je glupost. SVI imamo kreativni potencijal i svi zaslužujemo da ga ostvarimo; samo je pitanje hoćemo li dozvoliti sebi da ga ispunimo.

Da bih vam objasnio organizacionu strukturu knjige, reći ću vam da u mom životu broj dvanaest oduvek ima poseban značaj. Nađa Bulanže, moja nekadašnja profesorka u Parizu, često je govorila: „Kvinsi, postoji samo dvanaest nota. Dok nam Bog ne da trinaestu, hoću da naučiš šta su svi uradili sa ovih dvanaest.” Bah, Betoven, Bo Didli, svi... Svi koriste istih dvanaest nota. Zar to nije neverovatno?! Samo to imamo, i svako od nas treba da stvori jedinstven zvuk kombinovanjem ritma, harmonije i melodije.

Uvek su me fascinirali različiti ishodi koje mi, kao muzičari, možemo da stvorimo uz pomoć samo dvanaest nota. Na isti način, želim da razložim svoje principe, svoj pristup životu i svoju filozofiju, zajedno s pričama koje se ističu na mom putovanju (ljudi vole da me zovu Forest Gamp, ali znate, meni se više sviđa Geto Gamp) podeljenim u dvanaest poglavlja (ili u ovom slučaju nota). Slobodno preskačite poglavlja, ne morate čitati redom, ne morate čitati sve, krenite od onoga što želite i zanemarite ono što ne želite. Bez obzira na sve, siguran sam da ćete uživati. Notna sveska je pred vama – radite s njom šta god hoćete. Šaljem vam mnogo ljubavi i poštovanja!

Kvinsi Džouns

RECIKLIRAJTE

SVOJU

PATNJU

U

SVRHU

NOTA

A

Kada je zaista razložimo, vidimo da se kreativnost sastoji od dva dela: nauke i duše (leva i desna polovina mozga). Naučnu polovinu treba izoštravati i uvežbavati. Duhovna strana mozga (sastavljena od emocija) ne može se naučiti – jednostavno, određuje vašu suštinu kao ljudskog bića. Suština mog bića bila je obavijena tolikim traumama da je morala naći odušak, s kreativnim izrazom kao metodom bekstva. Dok sam odrastao u okruženju koje mi je oduzelo svaku sposobnost da kontrolišem svoje okolnosti, kreativnost je bila jedino sredstvo koje mi je omogućilo da steknem koliku-toliku stabilnost.

15

Kad se moja porodica preselila na Pacifički severozapad, mentalno bih se prebacivao u svoj zamišljeni svet kad god bi mi se desilo nešto loše. Tako sam bežao kad jednostavno više nisam mogao da podnesem sve što mi se događalo. I, pretpostavljam, na mnogo načina, već dugo puzim u taj isti svet pretvarajući svoju negativnu energiju u kreativnost. Omogućava mi da izrazim emocije kada sam pod pritiskom i dozvoljava mi da ispričam ono što ne bih mogao da prenesem isključivo rečima.

Na primer, kada pomislim na revolucionarni singl pokojnog brata Marvina Geja *What's Going On* iz 1971, ne mogu da zanemarim njegova lična iskustva koja su uticala na pesmu – od gubitka, preko društvenih i političkih nemira, do rata i rasne netrpeljivosti. Niko zapravo nije znao šta se dešava u to vreme, ali on i njegove kolege tekstopisci kanalisali su svoja